

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๔/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐

สำนักงานศาลปกครองมีหนังสือ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ แจ้งว่า ศาลปกครองสูงสุด มีคำสั่งให้ส่งคำร้องของนายออน อุเงิน กับพวก รวมหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคน ผู้ฟ้องคดี การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดี ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๘๗/๒๕๔๖ ของศาลปกครองเชียงใหม่ เพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง ผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคนมีภูมิลำเนาในเขตอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นรัฐวิสาหกิจมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดตั้งโรงผลิตกระแสไฟฟ้าขึ้น ที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยใช้ถ่านหินลิกไนต์เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า การกระทำ ของผู้ถูกฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคนได้รับความเสียหายจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งเกิดจาก ฝุ่นหิน ฝุ่นละอองของขี้เถ้า ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และออกไซด์ของไนโตรเจน เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดี และประชาชนชาวอำเภอแม่เมาะได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย และทรัพย์สินเสียหาย รวมค่าเสียหายของผู้ฟ้องคดี เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๖๕,๗๗๘,๔๓๓ บาท จึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าเสียหาย ให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดี เสร็จสิ้น และผู้ฟ้องคดีขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถา โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลด้วย

ศาลปกครองจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด ของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตาม มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ซึ่งตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ ได้บัญญัติ



LIART

ให้เสียค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท จึงไม่อาจใช้ข้อกำหนดข้อที่ ๕ วรรคสอง ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่าด้วยหลักกฎหมายทั่วไปมาปรับใช้ในกรณีนี้ได้ เพราะมิใช่กรณีที่กฎหมายหรือระเบียบวิธีพิจารณาคดีปกครองมิได้กำหนดไว้แต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะแล้ว และไม่สามารถใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ มาใช้ในคดีนี้ โดยอาศัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔ ที่ให้ใช้บทกฎหมายใกล้เคียงกัน จึงมีหมายแจ้งผู้ฟ้องคดีให้ชำระค่าธรรมเนียมศาลตามจำนวนทุนทรัพย์ที่แต่ละคนเรียกร้องในอัตราร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหมาย

ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเชียงใหม่ขยายระยะเวลาการวางเงินค่าธรรมเนียมศาลจนกว่าศาลปกครองสูงสุด และศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยในคำร้องของผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ รวมทั้งผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถา ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองเชียงใหม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาในการวางเงินค่าธรรมเนียมศาลออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนี้ และมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ตลอดจนคำร้องที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาการวางเงินค่าธรรมเนียมศาลออกไปอีก ๕๐ วัน และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอให้ส่งข้อโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่ได้โต้แย้งไว้ เพราะขัดต่อหลักความเสมอภาคและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี และเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ฟ้องคดี และเป็นกรณีที่ไม่สามารถเยียวยาความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดีตามความเหมาะสม หรือพฤติการณ์แห่งคดีด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรมได้ตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ ศาลปกครองเชียงใหม่มีคำสั่งไม่รับคำร้องที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เนื่องจากคดีนี้ศาลยังมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีจึงคงมีฐานะเป็นเพียงผู้ยื่นคำฟ้อง ยังไม่ได้เป็นคู่กรณีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา ๓ และยังไม่เป็นคู่ความตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และเห็นว่า การที่ศาลปกครอง



เชียงใหม่วินิจฉัยไม่รับคำร้องดังกล่าวน่าจะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลปกครองชั้นต้นใช้บทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง ฯ บังคับแก่คดีนี้ โดยมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคนชำระค่าธรรมเนียมศาลตามที่บทบัญญัติดังกล่าว กำหนดไว้ จึงจะมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา และผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ ใช้บังคับมิได้ จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นคู่กรณีในคดีนี้ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และศาลรัฐธรรมนูญยังไม่มี คำวินิจฉัยเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ไว้ ศาลปกครองชั้นต้นจึงต้องรอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลปกครองสูงสุดจึงให้รับคำร้องของผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคน ให้ศาลปกครองชั้นต้นรอการพิจารณา พิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และ ส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อยยี่สิบแปดคนฟ้องการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย เป็นเงิน ๑,๐๖๕,๗๗๘,๔๓๓ บาท และผู้ฟ้องคดีทั้งหนึ่งร้อย ยี่สิบแปดคน ได้ยื่นคำร้องขอฟ้องและดำเนินคดีอย่างคนอนาถา โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ศาลปกครองชั้นต้น พิจารณาคำขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถาของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด ของหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมาตรา ๔๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ ชัดแจ้งว่าให้เสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท จึงมีคำสั่ง ยกคำร้องขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับคำขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถา ต่อศาลปกครองสูงสุด และได้แย้งว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖



และมาตรา ๓๐ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อหลักความเสมอภาค ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เมื่อศาลปกครองชั้นต้นใช้บทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง ฯ บังคับแก่คดีนี้ และผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๓๐ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงต้องด้วย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖ “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติไว้ ดังนี้ “การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องคดีขอให้สั่งให้ใช้เงิน หรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้เสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตรา ร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นหลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อำนาจ โดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ รับรองความเสมอภาคของบุคคลในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง



ถิ่นกำเนิด ฯ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯ จะกระทำมิได้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง ฯ ซึ่งบัญญัติว่า “การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่ การฟ้องคดีขอให้สั่งให้ใช้เงิน หรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้เสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท” แล้ว เห็นว่า การฟ้องคดีปกครองโดยหลักการแล้วไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล ยกเว้นการฟ้องคดีเกี่ยวกับการ กระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ฯ หรือ คดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง จึงกำหนดให้เสียค่าธรรมเนียมในอัตราตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเหตุผล ที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีเสียค่าธรรมเนียมศาล เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้พิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนตัดสินใจ ฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจากรัฐ ซึ่งผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน หรือ ต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งหน่วยงานของรัฐเป็นกลไก ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี หน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่เยียวยาแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะความเดือดร้อน จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่ต้องได้รับการพิจารณาแก้ไขในลำดับแรก ไม่ควรปล่อยให้ประชาชนที่ได้รับความ เดือดร้อนจากเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐ ใช้สิทธิฟ้องร้องทางศาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน การใช้สิทธิฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากรัฐ จึงควรเป็นมาตรการสุดท้ายที่ประชาชนไม่สามารถดำเนินการ โดยมาตรการอื่นได้ ดังนั้น การใช้สิทธิฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อเรียกร้อง ค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ จึงควรถือปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยเสมอกัน นอกจากนั้น การฟ้องคดีโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม มิใช่สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่สิทธิที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้ คือ สิทธิการฟ้องคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๒ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายบัญญัติ เกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียมไว้แตกต่างกัน เช่น การฟ้องคดีแพ่งเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ ถึง มาตรา ๑๖๐ โดยคู่ความมิสิทธิขอฟ้อง หรือต่อสู้ความอย่างคนอนาถาได้ หรือการฟ้องคดีในศาลแรงงาน กฎหมายบัญญัติให้ฟ้องและต่อสู้คดี โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมศาล และการฟ้องคดีปกครองไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องคดีปกครอง ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) จึงกำหนดให้เสียค่าธรรมเนียมศาล ในอัตราร้อยละสองจุดห้า ของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท เป็นต้น สำหรับการฟ้องคดีโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งต้องผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงและศาลเห็นสมควรอนุญาตให้ดำเนินคดี โดยยกเว้น



ค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะส่วน ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามที่ศาลอนุญาต บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการเสียค่าธรรมเนียมศาล จึงเป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติขึ้นตามความจำเป็น และความเหมาะสมของคดีแต่ละประเภท และลักษณะการใช้สิทธิทางศาลและเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ กับประชาชนที่น่าคดีขึ้นสู่ศาลโดยเท่าเทียมกัน การแก้ไขปัญหาค่าเสียค่าธรรมเนียมของประชาชนโดยปกติ ประชาชนมีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐแก้ไขและบรรเทาความเสียหายโดยไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่าย แต่เมื่อประชาชนตัดสินใจนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย และกฎหมายบัญญัติให้ การเรียกร้องค่าเสียหายทางศาลต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล จึงเป็นกรณีที่ประชาชนเลือกใช้สิทธิทางศาลใน ลักษณะที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงมิใช่การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะ ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ อีกทั้งการเสียค่าธรรมเนียมศาล หมายถึง การเสียภาษีอากร ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคคลทุกคนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้อีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ